

Tapaturma-asiain korvauslautakunta on lakisääteinen elin, jonka tehtävänä on edistää työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisen korvaustoimen yhtenäisyyttä antamalla yleisohjeita ja lausuntoja. Tapaturma-asiain korvauslautakunnan toimintaa säännellään työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 123 §:ssä, 261 §:ssä ja 29 luvussa, valtioneuvoston asetuksessa tapaturma-asiain korvauslautakunnasta (1468/2015) sekä sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa tapaturma-asiain korvauslautakunnan lausunnon pyytämisestä (1568/2015).

Maksettavan haittarahan määrä haitan pahentuessa

Yleistä

Vahingoittuneelle maksetaan haittarahaa vahinkotapahtuman aiheuttamasta vammasta ja sairaudesta johtuvasta pysyvästä yleisestä haitasta. Tapaturma-asiain korvauslautakunta on antanut vuonna 2013 kiertokirjeellä ohjeen 5/2013 pysyvän yleisen haitan johdosta suoritettavasta haittarahasta. Tällä ohjeella täydennetään edellä mainittua kiertokirjettä haitan pahenemisen maksamista koskevilla esimerkeillä.

Tämä ohje tulee voimaan 29.5.2019 ja ohjetta sovelletaan haittarahan pahenemisen maksamiseen ohjeen antamisen jälkeen (sekä tapaturmavakuutuslain että työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisissa vahinkotapahtumissa).

Haitan paheneminen

Työtapaturma- ja ammattitautilain (TyTAL) mukaan haittarahaa maksetaan muuttuneiden olosuhteiden mukaisesti, jos haittaluokka myöhemmin vamman tai sairauden pahentumisen takia nousee vähintään yhdellä. Suuremman haittaluokan mukaista haittarahaa maksetaan siitä päivästä alkaen, jolloin pahenemisen katsotaan lääketieteellisen selvityksen mukaan tapahtuneen.

Haittaluokkiin 1–5 kuuluvista vammoista ja sairauksista maksetaan haittaraha kertakaikkisena. Haittaluokkiin 6–20 kuuluvista vammoista ja sairauksista haittaraha maksetaan jatkuvana. Haittarahan korvausmäärä vuodessa lasketaan laissa säädetystä vahinkotapahtuman sattumisvuoden perusmäärästä. Jokaiselle haittaluokalle on säädetty prosenttiosuus edellä mainitusta perusmäärästä.

Vahinkotapahtuman sattumisvuoden perusmäärän ja haittaluokan lisäksi kertakaikkisena maksettavan haittarahan määrään vaikuttaa vahingoittuneen ikä. Kertakaikkisena maksettava haittaraha on korvausta pysyvästä haitasta koko loppuelämän ajaksi eli laskettu korvausmäärä vuodessa päämitetaan siten, että korvauksen määrä vastaa hänen tilastollisesti odotettavissa olevaa elinikää (laskennassa pääomakerroin). Korvauksen määrä tarkistetaan työeläkeindeksillä maksuvuoden tasoon.

Esimerkki 1.

Työtapaturoman sattuessa 1.3.2016 Matti on 34 -vuotias. Hänelle maksetaan haittarahaa vuonna 2017 haittaluokan 4 mukaan.

Haittarahan perusmäärä vuonna 2016 on 12 490 e.

Haittaluokan 4 prosenttiosuus perusmäärästä on 4,42.

Pääomakerroin 34-vuotiaalle on 32,44.

Kertakorvauksen määrä on $12\,490 \times 4,42\% \times 32,44 = 17\,908,63\text{e}$ ja tähän tehdään maksuajankohdan mukainen indeksitarkistus.

Kun haitta pahenee, edellä kerrottu perusmäärä pysyy samana, mutta haittaluokan noustessa prosenttiosuus perusmäärästä kasvaa. Lisäksi ikänä käytetään vahingoittuneen ikää haitan pahenemishetkellä.

Esimerkki 2.

Matin tapaturmavamman haitta pahenee vuonna 2019. Haittaluokka on 5 ja Matin ikä pahenemishetkellä on 37 vuotta.

Haittarahan perusmäärä vuonna 2016 on 12 490 e.

Haittaluokan 5 prosenttiosuus perusmäärästä on 5,45.

Pääomakerroin 37-vuotiaalle on 30,78.

Kertakorvauksen määrä pahenemishetkellä on $12\,490 \times 5,45\% \times 30,78 = 20\,953,69$ e.

Kun alemman haittaluokan mukainen haittaraha on maksettu kertakaikkisena, pahenemisen mukaisesta haittarahasta vähennetään maksettua pääoma-arvoa vastaava haittarahan määrä. (TyTAL 87 § 4 mom.). Tällä tarkoitetaan sitä osuutta pääoma-arvosta, joka aikaisemmasta haitasta on jo pääomana maksettu, ja joka kohdistuu ainoastaan aikaan haitan pahenemisajankohdasta eteenpäin. Tämä määrä saadaan laskemalla alemmalle haittaluokalle pahenemishetken iän mukainen korvausmäärä. Pääoma-arvo-osuutta, joka kohdistuu aikaan ennen haitan pahenemistä, ei siis vähennetä.

Esimerkki 3.

Haittarahan perusmäärä vuonna 2016 on 12 490 e.

Haittaluokan 4 prosenttiosuus perusmäärästä on 4,42.

Pääomakerroin pahenemishetken iän mukaan eli 37-vuotiaalle 30,78.

Vähennettävä määrä on $12\,490e \times 4,42\% \times 30,78 = 16\,993,63e$.

Haitan pahenemisesta maksetaan Matille esimerkin 2. ja esimerkin 3. välinen erotus eli $20\,953,69e - 16\,993,63 = 3\,960,06e$. Maksettavalle erotukselle tehdään maksuajankohdan mukainen indeksitarkistus.

Jos haittaluokka nousee yli viiden, maksetaan haittaraha jatkuvana. Kun alempi haitta on maksettu kertakorvauksena, vahingoittuneelle maksetaan pahenemisesta alkaen haittarahojen vuotuista erotusta.

Esimerkki 4.

Matin tapaturmavamman haitta pahenee vuonna 2019 siten, että haittaluokka on 8.

Haittaluokan 8 mukainen vuotuismäärä on $12\,490e \times 8,36\% = 1\,044,16e/v$

Alemman haittaluokan 4 vuotuismäärä on $12\,490e \times 4,42\% = 552,06e/v$.

Matille maksetaan pahenemisajankohdasta alkaen vuodessa edellä mainittujen summien erotusta eli 492,10 e vuodessa. Korvausta maksetaan jatkuvana korvauksena kuukausittain 41,01 e ja maksettavalle määrälle tehdään maksuajankohdan mukainen indeksitarkistus.